
మనిషిపరిణామానికి ప్రతీక విశ్వంభరకావ్యం

డా. జి. వెంకటలాల్
తెలుగు ఉపన్యాసకులు,
సి.యస్. టి.యస్ ప్రభుత్వ కళాశాల,
జంగారెడ్డి గూడెం

డా.సి.నారాయణరెడ్డి తెలుగులో తన సంపుటికి ముందుమాటలో పద్యసాహిత్యంలో ఒక మహాకావ్యాన్ని రచించాలని సంకల్పించారని ప్రకటించారు. నాటకానికి కాన్వాస్ గా విశాల విశ్వంతో “విశ్వంబహర” అనే ఈ ఇతిహాసంలో మనిషి కథానాయకుడు. ఇది తేదీలు మరియు పేర్లతో సంబంధం లేకుండా మనిషి కథను వివరిస్తుంది. ప్రకృతి అద్భుతమైన బ్యాక్ గ్రౌండ్ అందిస్తుంది. ఈ సాగనైన నాటకంలో మనిషి మనసు యొక్క పరాక్రమాన్ని వివరించే విభిన్న పాత్రలను ధరించాడు.

అలెగ్జాండర్, జీసస్, అశోకుడు, సోక్రటీస్, బుద్ధుడు, లింకన్, లెనిన్, మార్క్స్, గాంధీ - మనిషి యొక్క అసంఖ్యాక రూపాలు. కామం, కోపం, దురాశ, అహంకారం, ఆత్మపరిశీలన,

ప్రకృతిని ఉపాయాలు చేయగల సామర్థ్యం - మనిషి వ్యక్తిత్వంలో చాలా భిన్నమైన ఛాయలు. ఈ సంపుటం ప్రారంభం నుండి నేటి వరకు మనిషి యొక్క పురోగతిని వివరించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. మనిషి యొక్క ప్రయత్నం మూడు కోణాలను కలిగి ఉంటుంది - సాంస్కృతిక,

శాస్త్రీయ మరియు ఆధ్యాత్మికం. ఈ క్రమంలో చాలా ఎదురుదెబ్బలు తగిలాయి. గాయపడినప్పటికీ, మనిషి ఓడిపోడు. కవి దీర్ఘకవితను రాయాలనుకున్న పంక్తులు ఇవి. మనిషి యొక్క అద్భుతమైన గాఢను మరియు అతని

అపరిమితమైన ఆకాంక్షలను అర్థం చేసుకోగల మరియు అభినందించగలిగే వారందరికీ ఈ ఇతిహాసం అపారమైన సంతృప్తిని ఇస్తుందని నారాయణరెడ్డి దృఢంగా విశ్వసిస్తారు.

శివ. కవి, నవలారచయిత,
ఉద్యోగభరిత ఉపాధ్యాయుడు మరియు ప్రముఖ విమర్శకుడు అ

యినకె.

కుమార్ ఈ ఇతిహాసాన్ని ఆంగ్లంలో అమరేంద్ర సాగసుగా అందించిన తన ముందు మాటల్లో అద్భుతంగా ప్రశంసించారు. నారాయణరెడ్డి యొక్క ప్రధాన ఆందోళనలను అర్థంచేసుకోగల సామర్థ్యంగల కుమార్,

అనుకుంటున్నాను మొదటి అనుభవం అనుభవించినప్పుడు నిశ్చయంగా ఉన్నాడు. మిల్టన్ స్వర్గం ద్వారా స్కరియూం టేబుల్ కు లాడి వైన్ గా మెడియాతో పోల్చి చూస్తే, విశ్వంభర ఉత్సాహభరితంగా చేర్చుకోగలడని అతనితోపాటు భవిష్యత్తును చూడవలసి ఉంటుంది

. ఈ ఇతిహాసం మనిషి యొక్క పరిమిత స్వేచ్ఛా మర్యాదలపరిమిత దైవిక ఆత్మకలిసిపోయే అద్భుతమైన వాతావరణాన్ని అద్భుతంగా రికార్డ్ చేస్తుంది.

నారాయణరెడ్డి, కవిత్వ శ్రేణితో ముందుకు సాగిన కవి, తన ప్రధాన సృష్టి అయిన మనిషి ద్వారా, తన ప్రకాశవంతంగా తన స్వయాన్ని ప్రదర్శించడానికి ప్రయత్నించడంలో సృష్టికర్త యొక్క మునిఫి కేషన్ ను ప్రదర్శించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. “దేవుడు తన స్వరూపంలో మనిషిని సృష్టించాడు”-- ఈ సంపుటిలో మెచ్చుకున్నారు మరియు ధృవీకరించారు.

నారాయణరెడ్డి, తన పరిమిత అత్యంత సంబంధం లేకుండా మనిషి యొక్క పునరుజ్జీవనాన్ని చిత్రించడంలో సంపూర్ణ ఆనందాన్ని పొందుతాడు, అతను తన కవిత్వం అనుకరణ, ముగింపు చందస్సు మరియు అంతర్లీన ప్రవాహానికి ప్రసిద్ధి చెందింది మరియు వీటన్నింటినీ బదిలీ చేయడం సాధ్యమేనా అని ఆశ్చర్యపోతుంటాడు.

లక్ష్యభాషలోకి అంశాలు. ప్రతి అనువాదకుడు తన అనువాద పాఠశాల నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తాడు, తన స్వంత మార్గం మరియు నమూనాను అభివృద్ధి చేయడానికి నిరంతరం శ్రమిస్తాడు. ఏ అనువాదకుడు ఈ అంశాలను విస్మరిస్తే, అతను ముందుగా నేలేదా తరువాత తన సొంత వాటర్ లూసుకనుగొంటాడు!

నారాయణరెడ్డి,

ఆయన అనుమాదకుడు అమరేంద్ర ఇద్దరు తెలుగులో మహోన్నత
 మైనకవులనీ,
 అనుకరణకు ప్రఖ్యాతి గాంచిన కవులనీ తెలుగేతర పాఠకుడు గ్రహించి,
 ఆస్వాదించాలి! అమరేంద్ర,
 ఆంగ్ల సాహిత్యం మరియు భాష యొక్క అసమానమైన ఉపాధ్యాయుడు,
 పశ్చిమ మరియు తూర్పు ఉత్తమ కవిత్వాల మధ్య విస్తృత సమాంతరాలను గీయడంలో ఎల్లప్పుడూ సంతోషిస్తాడు. అందువలన,
 తులనాత్మక సాహిత్యం మరియు సాంస్కృతిక అధ్యయనాలలో అగ్రగామిగా ఆయనను పేర్కొనవచ్చు! బహుశా,
 అతను తన జీవితకాలంలో తన ప్రయత్నాల ప్రాముఖ్యతను గ్రహించి ఉండకపోవచ్చు. అతను 'విశ్వంభర'
 అనువాదాన్ని చేపట్టి ఉండాలి,
 ఇది పూర్తిగా కవినారాయణ రెడ్డి పట్ల తనకున్న వ్యక్తిగత అభిరుచి మరియు అతని కవిత్వ ఇతివృత్తాలు మరియు పథకాల సరిహద్దులను ఎప్పటికీ విస్తరించుకుంటుంది. కవితన ఇతిహాసంకోసం ఎంచుకున్న మనోహరమైన ఇతివృత్తాన్ని మరియు ఆకట్టుకునే పథకాన్ని ఒక చిన్న వ్యాసం ద్వారా తెలియజేయడం నిజంగా చాలా కష్టమైన పని. అయినప్పటికీ,
 ఈ అవార్డు గెలుచుకున్న వాల్యూమ్ ను ప్రతిబింబించడానికి నిరాడంబరమైన ప్రయత్నం చేయబడింది.
 'విశ్వంభర'
 విశ్వాన్ని తన కాన్వాస్ గా కలిగి ఉంది మరియు విశ్వవ్యాప్తంగా ప్రశంసించబడింది. ఇది కవి యొక్క విశ్వదృక్పథాన్ని ఆవిష్కరించింది మరియు అనేక ప్రశంసనీయమైన అవార్డుల ద్వారా అతని జ్ఞానాన్ని సముచితంగా పెంచింది. డాక్టర్ నారాయణ రెడ్డి 1988లో 'విశ్వంభర'కు జ్ఞానపీఠ అవార్డు అందుకున్నారు. సింగిరెడ్డి నారాయణ రెడ్డి తన ఇంటి పేరుకోసం 'S' కాకుండా తెలుగు 'Si' కి అనుగుణంగా ఉండే 'C' ని ఎంచుకున్నారు. ఇది స్వయంగా కవి యొక్క ఊహ మరియు ఉద్దేశం పనితీరును మెరుగుపరుస్తుంది. అతని సంజనాత్మకత అద్భుతమైనది, అపారమైనది మరియు విస్తృతమైనది. అతను ఇప్పటివరకు దాదా

పు 75 పుస్తకాలురాశారు,
 ప్రతిసంవత్సరంతనపుట్టినరోజుననిరంతరంకవితలసంపుటిని
 తెస్తున్నారు! ఎందరోకవులుఆయనతోసమానంకాలేరు. ఇతిహాసం
 విశ్వంభరశీర్షిక భూమికిపర్యాయపదం. భూమికిచాలాఆకర్షణీయ
 మైనపర్యాయపదాలుఉన్నాయి. వాటిలోఅత్యంతఆకర్షణీయమైన
 పదం వసుంధర . ఈపదంబెషధమూలికలు,
 మొక్కలుఉన్నప్రాంతాలనుభూమిగర్వంగాచుట్టుముడుతుందని
 సూచిస్తుంది; బంగారంమరియువెండివంటిమెరిసేఖనిజాలు; స
 ల్పర్వరియురాగివంటిముఖ్యమైనమూలకాలుసమృద్ధిగాలభిస్తా
 యి. ఈభూమి-మనుష్యునియొక్కమూలంమరియుతల్లి,
 అత్యంతఆడంబరంగామరియుసంబంధితంగాతననుతానునిర్దో
 షిగాప్రకటించుకోవాలనేఅన్నినిష్కళంకమైనఉద్దేశ్యాలలో--
 సౌరవ్యవస్థలోఅదేవిధంగాఉంచబడినపరిస్థితులకుసంబంధిం
 చినంతవరకుఎల్లప్పుడూచాలాతక్కువప్రాపైల్నునిర్వహిస్తుంది.
 ప్రతివివేచనాత్మకమేధావిఅంగీకరించినట్లుగా,
 ఈగెలాక్సీలోఅసంఖ్యాకమైనగ్రహాలువిశ్వనృత్యంలలోఆనందంగా
 పాల్గొంటున్నాయి. వాటిలో, మానవుడు, ఆమెబిడ్డ,
 అద్భుతంగాప్రపంచాన్నివిజయవంతంగావిస్తరించి,
 విజయంసాధించిందనేముఖ్యమైనసత్యాన్నిభూమిమాత్రమేగ్ర
 హించి,
 ఉజ్వలంగాప్రతిబింబిస్తుంది. అతనిపుట్టుకనుమరియుఅంతర్లీన
 సంబంధాన్నిగుర్తించి,
 ఆమెశ్రమభారాన్నిసూనాయాసంగాభరించింది. అందువల్ల,
 ఆమెనువిశ్వంభర అనిపిలుస్తారు,
 మానవునికమీషన్నరియువిస్మరణచర్యలకుఎలాంటివ్యాఖ్యనైనా
 భరించగలిగేవిశ్వంభరతల్లి. విశ్వంభర,
 దానిఅర్థసామర్థ్యానికినిజం,
 మొదటినుండిఈరోజువరకుమనిషియొక్కసంతోషకరమైనప్ర
 యాణాన్నివివరించిందిమరియుచిత్రీకరించబడింది.
 "ప్రకృతియొక్కలయబద్ధమైనఢ్రోబ్యోక్యశిఖరంమనిషి
 మానవుడుతిరుగుతున్నవిశ్వంయొక్కచిత్రం"
 [p.20]అప్పుడుకవిమానవునిమనస్సుచేపాలించబడేశక్తివంతమై
 నరాజ్యాలనువిశదీకరించడానికివెళతాడు,

ఎందుకంటే అతను విశ్వాన్ని చుట్టుముట్టాడు.

" చంద్రకిరణం తన థ్రీల్ లో బంధించిన ఆనందాన్ని అతనిలో ఉంది

. అతనిలో ఒక వేదన రుతుపవనమేఘం ముందు నిలిచింది. లోపల ఒక కోపం అడవిసింహం ముందుకు దూకింది. అతనితో ఒక సామరస్యం ముందు ఒక గరగరసింఘానీతం లెత్తింది. [p 21].

అప్పుడు కవిత దుపరిసంఘటనల గురించి మాట్లాడటం మనకు కనిపిస్తుంది. అతను మనిషి మరియు ప్రకృతి మధ్య గుర్తింపును చిత్రీకరించడంలో ఆనందిస్తాడు.

“ ప్రకృతి స్వరం ఒక కవితను తీర్చిదిద్దింది. పద్యం మన స్వయంకృతైరమన స్వయంకృత్య రూపం అయింది, కవిత లపక్షి తన రెక్కలను అలలు చేస్తుంది, ఇది ఒక శక్తివంతమైన హాంసలాగా, ప్రపంచంలోని లోతుల లోతులను ధ్వనిస్తుంది.” [p 22].

ఇంకా,

మనిషి యొక్క సృజనాత్మకత పై ఆధారపడిన కవి ఇలా పేర్కొన్నాడు:

" కవిత యొక్క ఆత్మ వేదనలో ఉంది, చెట్లు దాని ఆకుపచ్చ ఆకులను చిందించింది. ఆకాశం తన నక్షత్రాల కన్నీళ్లను జారవిడిచింది; చీకటి దశ ఆకాశాన్ని చుట్టుముట్టింది, భూమి స్మోకీ దండలతో కప్పబడి ఉంది. కవిత యొక్క ఆత్మ రక్తపు కళ్లతో చూసింది; కర్రలు మెరుస్తున్న బ్లేడ్లు వంటి flashed;

మట్టి ముద్దలు అగ్నిగోళాలలోకి మార్చబడ్డాయి; పులుల ఎముకల బోనులా గర్జించే గోరెపిల్లలు సెంపెస్టేలుల్ల యానిమేషన్ గా భావించాయి. [p.23]. అనంతరం నారాయణ రెడ్డి ప్రకటించారు.

" పద్యపు ఆత్మతనగా నాన్ని పైకి లేపింది.

నలిగిపోతున్న కత్తులు నా గలిగినైలుగా మారాయి ఈ సెలుచురుకైన పెన్నులుగా మారాయి ఎడారులు ఆకుపచ్చ చరణాలుగా నవ్వాయి ఉక్కు ఎగిరే డేగలు వెండి పావురాల్లా మారాయి." [p-23]

నారాయణ రెడ్డి కవిత్యం, ప్రధానంగా శబ్దాలంకార వర్ణన, ఒకే సారి పాఠకులను అన్ని విధాలుగా ఆకర్షిస్తుంది మరియు జయిస్తుంది. వాస్తవికంగా గ్రహించవలసింది మరియు విశ్లేషణాత్మకంగా అర్థంచేసుకోవాల్సినది భాష మరియు క్రాఫ్ పై అతని అత్యున్నత ఆ

దేశం. అతని అసమానమైన 'కవితానైపుణ్యం'
 మరియు అపురూపమైన 'నిర్మాణయోగ్యత'
 ఆయనను కవిత్వరంగాన్ని ఒక అత్యద్భుతమైన కవిగా నిలబెట్టాయి.
 కవి 'వాక్' [పదం] మరియు అర్థ [అర్థం]
 మధ్య విడదీయరాని బంధాన్ని నాటకీయంగా మరియు ఊహాత్మకం
 గా ప్రదర్శిస్తాడు. అతని కవిత్వంలో సముద్రం యొక్క లోతుల నిలో
 తులను పరిశోధించవచ్చు మరియు ఊహయొక్క అద్భుతమైన ఆ
 నందాన్ని అనుభవించడానికి డిజిటివల్ తులకు ఎగురుతుంది.

“అకులమీదా రీకులమీదా గూళ్ళమీదా గూడా లామీదాక
 ట్టుల ఒరలమీద కాగితం పొరలమీద చీకాతి కర్రలమీద తంబురబు
 ర్రలమీద రెక్కలెత్తి ఎగసింది దక్కలెత్తి నడిచింది పడగలెత్తి వా
 రించింది”. [విశ్వంభర (తెలుగు)—పే-31].
 ఈ పంక్తులను అమరేంద్ర ఆంగ్లంలోకి అనువదించారు.

“అకులపై గోడలపై పలకలపై మరియు స్కూల్స్ పై వేలు-
 గోళ్లపై మరియు వాకింగ్ స్ట్రెస్ పై మరియు తాన్ పురాణదులపై కాగిత
 పురోల్ పై అది తన పినియాన్లను తన డెక్కలతో విప్పింది
 ; అది విపరీతమైన హుడ్స్ తో నృత్యం చేసింది, అది దానిలేతరంగు
 పారాసోల్ ను విస్తరించింది. [p-31].

మనిషి సృజనాత్మకత-
 శిల్పంలోని మరొక అంశం ఏలా వైవిధ్యం పొందాడో కవి వివరిస్తాడు.
 అనేక తెలుగు సినిమాలకు సాహిత్యాన్ని అందించిన కవినారాయణ
 రెడ్డి,

ఎప్పటికీ పచ్చని కళాఖండం “అమర శిల్పి జక్కన” కోసం ఆయన
 రాసిన అమరగీతాన్ని తెలుగు ప్రజలు ఎంతో గౌరవప్రదంగా గుర్తు
 చుకుంటారు:

“ఈ చీకటి బండరాళ్లలో ఏవరికళ్ళు ఈ హృదయం లేని రాళ్లలో ఆశ్ర
 యం పొందాయి, వారికోమలమైన ఆత్మలు ప్రవహించాయి...” [TS
 చంద్రమౌళి అనువదించారు]

అనువాదకుడు అమరేంద్ర కూడా వెనకడుగు వేయలేదు. అతను
 ఈ క్రింది పంక్తులలో తన సృజనాత్మక శక్తి యొక్క అపారమైన నిల్వ
 లను ప్రదర్శిస్తాడు:

“శిల వినబడని సంగీత శ్రావ్యతలతో ప్రతిధ్వనించింది, రాకృష్ణుల
 తో కప్పబడిన వధువులా ఎర్రబడింది. రాతిని ట్టూర్పువేదనతో చేదు

కన్నీరుకార్పింది ఆరాతి ఉన్నా దవుకత్తుల అసంఖ్యాక జ్వాలలను ర
 గిల్చింది. రాక్

దానిని పరిశోధించే మనిషి తో ఎందుకు ఉన్నట్లు అనిపిస్తుం
 ది? తృప్త ఉలి అంతటా కొరుకుతూ రాతి బంధుత్వాన్ని ఎందుకు అ
 నుభవిస్తుంది? పులులు గర్జించే ఆ రాళ్లలో గులాబి పెదవులు నివసించ
 చడం వల్లనా? విషం స్పృలు బుసలు కొట్టే చోట వెన్నెల సిల్కెన్ స్కె
 న్లు మగ్గడం వల్లనా?

? రాక్షీ లీ ద్రుల్ అనిపించింది మకరంద దయతో దార్శనిక ఆకా
 రాలను ఊహిస్తూ ఆత్మల ముఖానికి అద్దం పట్టుకుని" [p-25]

మూడవ ఖండం మనిషి యొక్క మరింత పురోగతి మరియు
 అతని సాంస్కృతిక మరియు ఆధ్యాత్మిక పరిణామ సమయంలో మన
 సుయొక్క విభిన్న సామర్థ్యాలు మరియు దాని మిరుమిట్లు గొలిపే ప
 రిమాణం పై సుదీర్ఘంగా నివసిస్తుంది." మనసు చెట్టు పాదము, అది క
 నిపించని పొరలనుండి రసాన్ని పీలుస్తుంది,

అది విపరీతంగా నవ్వుతుంది, లేత మొగ్గలు ఆకులుగా విప్పుతాయి.
 ఇది కొన్ని సార్లు బాధతో విలపిస్తుంది మరియు ఏడుస్తుంది ఆకులు
 మంచు బిందువుల వలె రాలిపోతాయి " [p-

28]. మనిషి మనసుకు భిన్నమైన నిర్వచనాలు ఇస్తూనే,
 కవి దాని ప్రభావాన్ని పారవశ్యంతో వివరిస్తాడు:

" మనస్సు ఒక మహా సముద్రం, అది నిర్దేశించిన హద్దులను
 అతిక్రమించాలని కోరుకుంటుంది. ఇది ఒక రువులో సోదరి భూమి
 నిగల్పే యడానికి ప్రయత్నిస్తుంది, దాని పరుగెత్తు ఈలలు దూకు
 తుంది మరియు అది విలపిస్తూ వెనక్కి తగ్గుతుంది; ఇది మొత్తం ఆకా
 శంలో కప్పబడి ఉంటుంది, ఇది నీలి రంగు అంతటా విస్తరించాలని
 కోరుకుంటుంది" [p-29].

సాగుతున్న నాటకాన్ని నిశితంగా పరిశీలించిన కవి వ్యం
 గ్యంగా వ్యాఖ్యానించాడు:

“ హిమగిరుల పై ఎగసీ మనసీ ఇరుకులో యల్లో చోర బడుతోంది అరు
 ణోదయా నాలు ప్రతిష్ఠించే మనసీ పిరికి చీకటిలో దిగబడుతోంది ”
 [విశ్వంభర (తెలుగు)-పే-38].

ఆంగ్లంలో వెర్నన్ ఇలా నడుస్తుంది.

" మనస్సు హిమాలయ శిఖరాల పై తిరుగుతుంది.

చీకటి వంకర దారులలో కిప్రవేశించకూడదని అసహ్యించుకుం

టుందిమనస్సు అద్భుతమైన ఉపస్సులకు దారితీస్తుంది." [p-29]
 కవిమనస్సు యొక్క గొప్పతనాన్ని మరియు దాని సామర్థ్యాన్ని కీర్తిస్తున్నప్పుడు,

అతను పరిమితుల గురించి కూడా తెలుసుకుంటాడు. "కోరిక మనస్సుకు మూలం దాని స్వభావాన్ని నిలుపుకోవడం కోరిక గుణించినప్పుడు అది కామం అవుతుంది" [p-35]

అప్పుడు ప్రశ్న అద్భుతంగా విప్పుతుంది: "దుఃఖమే జీవిత పరమార్థమా? కోరిక నుండి విముక్తి ఎవరాలేరా? నీడలే నివెలుగు లేదు కదా!" [p-34]

విధ్వంసం మరియు మరణం యొక్క భ్రాంతికరమైన నృత్యం చేస్తున్న రాక్షస శక్తుల చే మూర్ఛపోయిన కవి వేదనతో ఒక ప్రశ్నను లేవనెత్తాడు. "ఒక విజేత కీర్తిని పొందడానికి విశ్వం బూడిదగా మారుతుందా? సామ్రాజ్యాల కోరిక మానవ రక్తంతో మాత్రమే నశించబడుతుందా? వేయి తోటలను ఛేదించిన చేయి ఒక్క పువ్వును వికసించగలదా? మృత్యువు అనే భయంకరమైన ఆర్తనాదాలు పలికినోరు ఒక్క పసికందు నైనా ముద్దుగా పెట్టగలదా?" [p-36].

మనిషి యొక్క అమానవీయత మరియు అధికారం కోసం దురాశభార తదేశంలో నేకాకుండా ప్రపంచమంతటా విస్తరించే ప్రయత్నాలకు ఆజ్యం పోస్తున్నాయి. 20వ శతాబ్దంలో అధికారం మరియు ప్రపంచ ఆధిపత్యం కోసం రక్తపాత యుద్ధాలు జరిగాయి, అమెరికాలో మార్షిస్లా ధర్మింగ్ గురించి ఆఫ్రికాలో నెల్సన్ మండేలాను ప్రేరేపించిన మహాత్ముడి విలువైన బోధన మరియు గొప్ప చర్యలతో కూడా బహుమతి పొందారు.

డాక్టర్ రామణరెడ్డి, మాత్ర-

చందాస్ యొక్క అసమాన ఘట్టం, చమత్కరించారు: "వినాశనం జరిగితే కాదు వివేకం పెరిగితే గెలుపు సమరం రగిలించే డిబ్బీ తీసహనం వర్షించి ప్రీతి అనురాగం చేసే శాసనమే అసలైన రాజనీతి" [విశ్వంభర (తెలుగు)—పే-54] అమరేంద్ర,

అనువాదకుడు, ఈ భాగాన్ని ఇలా అనువదించాడు: "విధ్వంసంలో కాదు, వెలుగును విస్తరింపజేయడంలో నిజమైన విజయం సాధించబడుతుంది, యుద్ధం భయాన్ని రేకెత్తిస్తుంది, కరుణ ప్రేమను కురిపిస్తుంది, ప్రేమ యొక్క ఊపు వధకం చేశక్తివం

తమైనది" [p-39]. ఇక్కడ, కవి అశోక చక్రవర్తి ఒరిస్సా మరియు ఆమె ప్రజలపై విధించిన కళింగ యుద్ధం ఫలితంగా జయంత మహోత్సవం నుండి మరల వానాల భావాన్ని అవ్యక్తంగా ప్రతిధ్వనిస్తుండవచ్చు, తదనంతరం రక్తపాతయుద్ధాల నిర్లక్ష్యతను గ్రహించి బౌద్ధమతాన్ని స్వీకరించి ప్రేమ మరియు ప్రాముఖ్యత సందేశాన్ని వ్యాప్తి చేశాడు. అహింస ఒక తెలివైన ఆశావాది, కవి - ఆవిషయం కోసం ఏ సృజనాత్మక వ్యక్తి అయినా - ఖచ్చితంగా నిర్ధారించాడు. " ఉషస్సు కిరణాలు. ప్రసరించకుండా నిష్క్రియంగా ఉండదు వసంత- పోటు విశ్రాంతిగా లేదు సువాసన ప్రవహించే నీరు దిగువ మైదానాల నుండి మంచెత్తకుండా ఖాళీగా ఉండదు , తిరుగుబాటు తో కూడిన మనస్సు చాలా దూరం ప్రశ్నలు వేయకుండా నిశ్చలంగా ఉండదు." [p-39].

కవి అన్వేషణ సూక్ష్మ నిఘంటువుగా నడిపిస్తాడు. "బురదగురించి తెలిసినప్పుడు మాత్రమే చెడు మరియు చెడుగురించి తెలిసినప్పుడు మాత్రమే మనస్సు చెడును విస్మరిస్తుంది, పాదముస్థిరంగా నడుస్తుంది, సమంచేయబడిన మనస్సులో మాత్రమే, విచారణ పదును పెడుతుంది. ధూళిలో మనం ఎప్పటికీ ఉదయాన్ని చూడలేము. [p-41].

అప్పుడు, నారాయణ రెడ్డి మనిషి యొక్క ఉత్తేజకరమైన విస్తారమైన చరిత్రను అందించాడు, అక్కడ చీకటి శక్తులు ప్రకాశించే ఆత్మల ప్రకాశాన్ని అస్పష్టంచేయడానికి ఫలించలేదు. యేసు శిలువ పైతీ ప్రమైన ప్రస్తావన ప్రసంగానికి కొత్త కోణాన్ని ఇస్తుంది. ప్రజాస్వామ్య స్వేచ్ఛా భారతంలో చీకటి షేడీయల్ గురించి కప్పిపుచ్చిన ప్రస్తావనలు అంత మారుమూల లేని గతంలో నారాయణ రెడ్డిలో ఎప్పటికీ మేల్కొన్న సామాజిక స్పృహకు నిదర్శనం. నాల్గవ కాంటో ప్రశ్నను విసురుతుంది- " మనిషి ప్రయాణంలో ఎన్ని దశలు గొప్పవి? మనిషి యొక్క రూపులో ఎన్ని దశలు మారుతున్నాయి? " [p-45]. ఇప్పుడు, మనిషి మరియు చెట్టు మధ్య ఉన్న సారూప్యతను కవి ఒక్కసారిగా మ

నదృష్టిని ఆకర్షిస్తాడు - జీవించి,
 విస్తరించడానికి మరియు శాశ్వతంగా ఉంచడానికి సముచితమైన
 పోలిక అత్యంత సాధారణ లక్షణాలు. అయినప్పటికీ,
 మరణం మరియు క్షయం ఈ భూమిపై జీవితాన్ని బెదిరిస్తాయి-
 విశ్వంభర . మనిషి జీవితంలోని ఆధ్యాత్మిక మరియు తాత్విక అంశాల
 లపై కవి సుదీర్ఘంగా నివసిస్తుండటం గమనించవచ్చు:

"మార్ట్ లెప్రమ్ అనేది యానిమేటింగ్ వాస్తవికతను తిరుగుతున్నట్లు
 పెన్స్, అది ఎప్పుడు ఆగిపోతుందో మాకు ఎవరు చెప్పగలరు? శరీరాన్ని
 నిలబెట్టుకోలేని మనిషి తాను పరమాత్మతో ఒక్కటేనని ఎందుకు
 ప్రకటిస్తాడు? పరదా వెనుక దాగి ఉన్న దాని గురించి కనుచూపులేని
 వ్యక్తి ఎందుకు అత్యున్నతమైన సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదిస్తాడు?" [p-
 48]

అతను ఇంకా పరిశీలిస్తాడు: "తన పెంపుడు త్రివర్ణ చిలుకను ఏ క్షణంలో
 నైనా ఆరుగ్రద్దల రాత్రింబగళ్లు తమ బిల్లులను కొరుకుతారని
 అతనికి తెలుసు
 ; తన నిమంత్రము గ్గులను చేసే ఐదు రేకుల పుష్పం ఆకలితో కూడిన
 నకాల పుతు ఘానుతో ఏ క్షణంలో నైనా పేలవ చున్నని అతనికి తెలుసు.

నారాయణ రెడ్డిగతాన్ని మరియు వర్తమానాన్ని అనుసంధానంచేయడంలో
 అభిలషణీయమైన మరియు గౌరవప్రదమైన వాటిని చిత్రించడంలో
 అద్భుతమైన బహుమతిని పొందారు.

చక్రానికి పనిచేసినచేయి చట్టాన్ని రూపొందించినచేయి, పద్యాలను
 రూపొందించిన మెదడు, విజ్ఞాన శాస్త్రాన్ని పెంపొందించే మనస్సు
 అదే బహుమతిని పంచుకుంది " ఉప్పు కంఠంలో కుదురు యొక్క హామ్
 లో ఒక అగ్ని ఆత్మ ఉద్భవించింది, యుద్ధ బాకా ప్రతిధ్వనించింది.
 ఒక మిలియన్ ప్రదయాలలో ఒక ప్రకాశవంతమైన రూపం ప్రకాశిస్తుంది,
 భూమి యొక్క అన్ని మూలల్లో ఒక బ్యానరెపరెపలాడింది

References :

అమృత్యైహతా&లక్ష్మీహరిబందీ (ed): ఏలియన్
 కల్చర్స్ బుక్స్ లను
 అనువదించడం. హైదరాబాద్, 2000
 బాస్సెట్, సుసాన్ & త్రివేది, హరీష్ (ed): పోస్ట్- కలోనియల్
 ట్రాన్స్-పాస్ రూట్ లెడ్స్. లండన్, 2000
 హరీష్ పార్థంగ్ : "మిస్సీ Vs లిప్ స్టిక్: ఆంగ్లంలోకి భారతీయ
 సాహిత్యాన్ని అనువదించడంలో సమస్యలు ,
 ఆంగ్లంలోని సుజనాత్మక అంశాలనుండి [PP 99-
 105] సాహిత్య అకాడమీ. న్యూఢిల్లీ, 1995
 ముఖర్జీ, S. (ed): ట్రాన్స్-లేషన్ యాజ్ఞాజ్ఞావరీ, అలైడ్
 పబ్లిషర్స్ వెస్ట్ మిసెజ్. ఢిల్లీ, 1981
 నారాయణ రెడ్డి, సి.డా: విశ్వంభర [ఇంగ్లీషు-ఇండియన్ బై
 స్టెర్లింగ్ వెస్ట్ మిసెజ్, న్యూ ఢిల్లీ, 1986 డా.
 అమరేంద్ర]
 రాఘవన్, GNS (ed): రీడింగ్ గ్రూప్ ఇండియా ఇండియన్
 కౌన్సిల్ ఫర్ కల్చరల్ రిలేషన్స్, న్యూఢిల్లీ, 1980.